

Vídeňská firma Manner se postarala o pohoštění 36 účastníků dětského esperantského kongresu, který se konal souběžně. Pozvala děti na okružní jízdu Vídní historickou tramvají a pohostila je svými sladkostmi.

Teheránská univerzita oznámila zavedení kursů esperanta pro školní rok 1992/93 a to jak pro profesory, tak pro studenty. V současné době se esperanto vyučuje na více než 100 univerzitách a vysokých školách 23 států.

Znovu jsme zaznamenali využití esperanta ke komerčním účelům při návštěvě obchodní delegace litevských podnikatelů v Číně. Delegace v esperantu např. uzavřela řadu obchodních smluv s čínskými podnikateli ve městě Xian.

Katolická sekce Českého esperantského svazu, kterou svými sympatiemi a požehnáním podporují četní biskupové katolické církve, obdržela v těchto dnech požehnání papeže Jana Pavla II za svou bohatou činnost pro duchovní a morální obrodu.

Na lisabonském letišti se domluvíte esperantem s automatem na směnu bankovek. Zajišťuje směnu 10 evropských a 3 mimoevropských měn a podává informace v 10 jazycích, včetně esperanta. Po stisknutí příslušného knoflíku se na obrazovce např. Při vložení bankovky 1000 peset objeví: "Vi enmetis 1000 pesetojn kaj ricevas 1320 eskudojn". Automat vám vydá nejen peníze, ale i potvrzenku - pochopitelně rovněž v esperantu.

Esperanto bylo doporučeno jako prostředek k dorozumění v záležitostech ekologie na 2. sjezdu ukrajinské strany zelených. Bylo přijato usnesení doporučující všem členům, aby se esperanto naučili a využívali je ve styku se "zelenými" celého světa. Za zaznamenání stojí, že předseda strany, J. Ščerbak, byl jmenován ministrem pro ochranu přírody.

V Brazílii se lidé esperantu učí nejen z praktických důvodů. V řadě kroužků a esperantských klubů se šíří znalost esperanta mezi humanisty, filozofy, idealisty a rovněž spiritisty. Například dobročinné hnutí s esperantským názvem "Legio de Bona Volo" esperanto ve svých stanovách uvádí jako důležitý prostředek pro obnovení harmonie na světě.

V soutěži "Belartaj konkursoj" Světové esperantské asociace, jejíž výsledky za rok 1993 byly vyhlášeny ve Vídni, obdržel cenu "Luigi Minnaja" člen klubu esperantistů v Brně, Ing. Jan Werner, za esej "Cu konflikto inter vorto kaj nocio?" (Konflikt mezi slovem a pojmem?).

Překlady z významných světových literatur do esperanta se v poslední době množí. Ze skutečně významných tisků uvedme antologii italské literatury o téměř 500 stranách, první část německé antologie od nejčasnějších dob do roku 1700 (330 stran) a druhý díl antologie anglické literatury, zachycující období 1800 – 1960 (440 stran). Připomeňme, že česká literatura byla prezentována podobným způsobem jen jako součást československé antologie vydané v roce 1935 v Budapešti vydavatelstvím Literatura Mondo.

ELFo - Esperantská literární nadace je název sdružení, jehož zakladatelem je brněnský klub esperantistů. Byla zaregistrována dne 24.9.1992 u Magistrátu města Brna pod č.j. 32/92/NA a má u České spořitelny a.s., Koblížná 21, Brno, účet číslo: 5243555-628/0800. Adresa: Esperantská literární nadace, pošt. příhr. 154, 657 54 Brno. Nadace požádala Radu nadací při vládě ČR o příspěvek z Fondu národního jmění, ale hlavním zdrojem příjmů by se měly stát dary příznivců literatury.

Cílem nadace je vydávat esperantskou literaturu původní i přeloženou a pomocí překladů propagovat naši národní kulturu v zahraničí a esperantskou doma. Dnes existující přibližně osmdesátka rukopisů, hlavně překladů, je třeba připravit pro vydání a postupně je podle disponibilních finančních zdrojů vydávat. Nadace bude současně pořádat a podporovat semináře a další akce o překladatelství.

Již bylo započato s počítačovým zpracováním všech dostupných rukopisů, aby se zabránilo jejich ztrátám a aby byly připraveny pro sazbu, jakmile se naskytne možnost vydání.

Prologem k vydavatelské činnosti nadace je vydání textu lidové hry o Faustovi (Doktoro Johano Faŭsto), s níž brněnské loutkové divadlo Radost získalo letos na festivalu v Celovci (Klagenfurtu) třetí cenu. Na příští rok připravujeme vydání Čapkovy Války s Mloky v překladu J. Vondrouška, libreta Prodané nevěsty v překladu dr. Pumpra a Vlastního životopisu Karla IV., který přeložil rovněž J. Vondroušek.

Terminologické esperantské středisko, působící pod hlavičkou Světové esperantská asociace bylo přeloženo do Kladna z válečných podmínek v Záhřebu. Vedením je pověřen Ing. Jan Pospíšil. Hlavní náplní činnosti je příprava odborných slovníků. Jeho činnosti využívá rovněž Český esperantský svaz. Vzhledem k tomu, že příprava a vydávání odborných slovníků je záležitost významná, avšak velmi nákladná, byla za účelem soustředění dostatečných finančních prostředků založena "Nezávislá terminologická nadace". V její prospěch lze darovat nejen peníze, ale také šeky, akcie a obligace. Např. mnozí čeští aktivisté přislíbili 10% ze svých akcií, které získají z kupónové privatizace. Je možno počítat rovněž s vaší pomocí? **Adresa: Ing. Jan Pospíšil, Zádušní 3112, 272 04 Kladno.**

Český esperantský svaz založil fond "Tilio", jehož základním kapitálem se stal vklad 25.000 Kčs (z výtěžku předkongresu esperantistů v Praze). Fond bude sloužit k podpoře projektů k šíření esperanta a k rozvoji esperantského hnutí. Fond je otevřen u KB Praha 2, č.ú. 3330-021/0100, konst.s. 379, var.s. TILIO. Návrhy na využití fondu, spravovaného tříčlennou radou (Ing. Dvořák, Ing. Kočvara, PhDr. Dvořáková), zasílejte na adresu ČES.

Nový příspěvkový řád ČES

Rada ČES rozhodla během letošní konference v Pardubicích (23. až 25.10.) zvýšit pro rok 1993 členské příspěvky ve všech kategoriích o 50 %. Ani po úpravě příspěvky plně nepokryjí růst nákladů v oblastech, které jsou pro činnost Českého esperantského svazu stěžejní a nepominutelné (poštovné, cestovné, tisk, nájem atp.).

Pevně doufáme, že uvedené zvýšení přijmete s pochopením a že zachováte své členství v ČES i pro další léta. Jsme si plně vědomi nelehké finanční situace především u řady věkově starších členů, ale naše rozhodnutí považujeme za opodstatněné, neboť i po zvýšení budou v bilanci roku 1992 členské příspěvky tvořit pouze cca 15 % příjmů ČES.

Z podobných důvodů rovněž Klub esperantistů v Brně zvyšuje členský příspěvek Klubu v kategoriích A až C na 40,- Kčs, a v kategoriích D až E na 30,- Kčs (t.j. zvýšení o 10,- Kčs):

Kategorie	Pro ČES	Pro klub	celkem
A: výdělečně činní	120,-	40,-	160,-
B: důchodci, studenti, invalidé, nezaměstnaní	60,-	40,-	100,-
C: podporující esperanto	300,-	40,-	340,-
D: rodinní příslušníci	30,-	30,-	60,-
E: příznivci esperanta	30,-	30,-	60,-

Jednotné zápisné: 20,- Kčs Samostatné předplatné Starta: 60,- Kčs. Samostatné předplatné klubového Bultena: 30,- Kčs

Vyšší částky jsou vítány, jsou naprosto dobrovolné a budou považovány za dary. Poštovní poukázky jsou přiloženy. Vzhledem ke změnám v platebním styku však žádáme členy, aby příspěvky pokud možno uhradili v hotovosti na schůzkách v Klubu. Ušetříte nemalou částku za poštovné. Pokud ale příspěvky přesto uhradíte složenkou, je nezbytně nutné, abyste platbu ještě písemně oznámili na adresu Klubu včetně oznámení o účelu platby, platíte-li současně více příspěvků. Nepostačí již uvést účel platby přímo na poukázce, neboť ústřížky poštovních poukázek s přehledem uskutečněných plateb nadále nedostáváme. Děkujeme za pomoc a pochopení.

Hlaváček jarní - již tradiční jarní turistické setkání znovu organizuje ESPERANTO Klub Vracov v sobotu 17. dubna 1993 v Ratíškovicích, okres Hodonín. Pro účastníky lze zajistit podle požadavku i noclehy. Podrobnější informace poskytne: Jana Melichárková, 696 02 Ratíškovice 938, telefon: 0628/967404.

El Popola Ĉinio - skutečně reprezentativní esperantský měsíčník čínského esperantského svazu si můžete předplatit na rok 1993 za pouhých 397,- Kčs u firmy LA ESPERO, poštovní příhrádka 34, 696 62 Strážnice, telefon: 0631/942507, Vláďa Hasala, pokud předplatné zaplatíte nejpozději do 20.12.1992.

Po tomto datu si můžete na stejné adrese časopis předplatit na rok 1993 za 430,- Kčs. Po předchozí úhradě 10,- Kčs si zde můžete vyžádat vzorový výtisk časopisu.

Programo de la klubaj vesperoj

(ĉiumarde ekde la 18,30 horo)

Januaro

5.	Nunjaraj perspektivoj de nia movado (debatvespero)	Mgr. Z.Hršel
12.	Negraj spiritualoj (surbendigite)	A.Balaš
19.	Ĉeĥaj literaturaj verkoj en Esperanto	J.Vondroušek
26.	Regula ĝenerala jarkunveno de la Klubo	

Februaro

2.	Majstro Johano el Majenco	M. Malovec
9.	Sun-arkitekturo	Ing. J. Werner
16.	Universala fenomeno Jaroslav Vrchlický .	M. Lorková
23.	Postkongresa ekskurso el Vieno al Italio (lumbildoj)	Rosa Werner el Germanio

Marto

2.	Novaj metodoj de ĝardenistado	RNDr. Inĝ. J.Šikula
9.	Francio en miaj rememoroj (diapozitivoj)	L.Rýznar, Svitavy
16.	Ĉeĥaj diraĵoj en Esperanto	Mgr. Z.Hršel
23.	La plej malgrandaj florantaj plantoj	RNDr. E.Wohlgemuth
30.	Romo kaj ĝiaj memoraĵoj (diapozitivoj)	L.Huf, Ivanovice na Hané

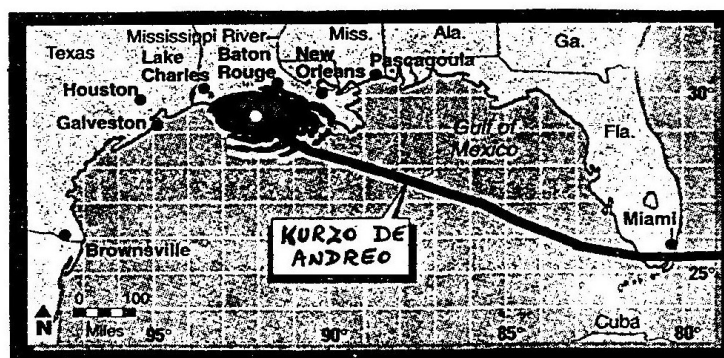

"Andreo" detruis vastajn regionojn de Florido kaj Louisiana

La plej severa uragano de la jarcento en Usono detruis grandajn partojn de la ŝtatoj Florido kaj Louisiana inter 24a kaj 26a de aŭgusto. Unue batante la Bahamajn insulojn, la ŝtormo prenis kurzon de oriento al okcidento, kaj atingis sudan Floridon kaj la marbordon de Louisiana fronte al la Golfo de Meksiko. Feliĉe la plena forto de la uragano ne atingis rekte la grandurbojn Miami kaj Nov-Orleano, tamen ankaŭ tie la loĝantoj spertis terurajn ventojn kaj suferis severan damaĝon.

Tiu uragano estis la unua granda ŝtormo de la nunjara tiel nomita "uragana sezono" en Usono, kiu ĉe la orienta kaj suda marbordoj de Nordameriko daŭras de meza somero ĝis oktobro aŭ novembro. Pro tio, ke ĝi estis la unua tia nunjara ŝtormo, la usonaj veterprognostoj donis al ĝi, en kutima maniero laŭ alfabeto vico, nomon "Andreo". Certe la homoj de Florido kaj Louisiana baldaŭ ne forgesos tiun nomon. "Andreo" atakis kiel malamika armeo, detruante domojn, vendejojn, vivojn. Sole en Florido pli ol du milionoj da homoj perdis elektron kaj unu semajnon post la uragano 250.000 restis ankoraŭ senhejmaj. Ankaŭ en Usono ekzistas nun amaso de rifuĝintoj. Fakte, la televidaj bildoj pri la rezultoj de la ŝtormo rememorigas pri bildoj el la milito en Bosnio kaj Hercegovino. La malpezaj lignaj domoj, kiuj abundas en Florido, facile fariĝis viktimoj de la ventegoj, kiuj foje atingis la rapidecon de 250 km/h. Oni kalkulis, ke la monvaloro de la damaĝoj kaŭzitaj de "Andreo" estos en suda Florido inter 15 kaj 20 miliardoj da dolaroj, do ĝi estas la plej multekosta natura katastrofo dum la historio de Usono. Similan altan ciferon oni atendas rilate al la damaĝo kaŭzita en Louisiana.

Kiel naskiĝas katastrofo? Kiel naskiĝas uraganoj? La uraganoj, kiuj trafas Usonon, kutime naskiĝas en la tropikaj maroj okcidente de la marbordo de okcidenta Afriko. Aliaj mondregionoj, kie abundas uraganoj aŭ tajfunoj estas en la okcidenta Pacifiko kaj en la Hinda Oceano. Uragano komenciĝas per malgranda perturbo de la ventoj ĉe la mara supraĵo, kiam la temperaturo de la maro estas pli alta ol 27°C. La varma akvoplena mara aero leviĝas kaj samtempe komencas turniĝi. Tia turniĝado tiras novan varman aeron al la centro de la naskiĝanta ŝtormo, kiu fariĝas kolono de potenca varma energio. Ju pli la kolono turniĝas, des pli varma aero alfluas al ĝi, kaj ju pli da aero alfluas, des pli rapide la kolono sin turnas. Tiamaniere naskiĝas memstara tropika ŝtormo. Kvankam la ventoj ene de la uragano moviĝas rapide, la ŝtormo mem kiel sistemo ofte moviĝas je rapideco de nur 15-30 km/h. Des pli danĝera ĝi estas por la homoj, kiuj loĝas laŭlonge de ĝia kurzo.

En la kazo de la uragano "Andreo" ja estas mirinde, ke la nombro de mortintoj etis tiom malalta, plejparte dank' al bone organizita sistemo, kiu per televido kaj radioelsendoj frue avertis la homojn pri la alventempo kaj ebla kurzo de la uragano. Tiel la homoj havis tempon prepari sin aŭ fuĝi. Tamen nenio povis prepari la homojn por la sekvoj de la ŝtormo. La floridanoj, el kiuj multaj translokiĝis al Florido por ĝui la belan sunan veteron tie, nun spertis la danĝeran dorsflankon de tiea paradiza klimato.

Jerald Veit, West Hartford

(La verkinto de tiu ĉi artikolo travivis mem la uraganon "Gloria" en la jaro 1985).

Skizoj pri la historio de japana literaturo

(laŭ s-ino Hasegaŭa Teru - la 3-a daŭrigo)

5. EDO-epoko (1603-1866)

Post la tlel nomata "milita epoko", kiam la tutan landon sangokovris militoj inter potencaj samurajoj, TOKUGAŬA-Iejasu fondis sian samurajan registaron en Edo (nuna Tokio) kaj garantiis la pacon. Dume en Osako kaj aliaj okcidentaj urboj progresis komerco kaj kaŭzis leviĝon de urbanoj (burĝoj). Tiuj verkis ankaŭ sian literaturon, viglan kaj senbridan. Aliflanke inteligentularo volis liberigi sin el la katena religia heredaĵo de la meza epoko, kaj tiel formiĝis "renesanco en Japanio", brila tagiĝo de la moderna literaturo.

A. Utaoj

La intelektuloj pietate reeldonadis klasikajn utaojn, dume la urbanoj kreskigis komikan utaon, en kiu ili ĵetis ŝercon sur klasikaĵojn aŭ estintan eminentulon, ebriiĝis de sia vivo, ironie pikis la politikon. La plej bona komika utaisto estis Ŝokusanĵin, ĉine de la epoko aperis tri karakterizaj utaistoj Rjookan, Akemi kaj Kotomiĉi, priskribantaj sincere la vivon - ili pionire elpelis nobelecon el utao favore al nova generacio.

B. Hajko

La uta-ĉeno (renga) naskis novan specon de 17-silaba poemo nomata "hajko". Komence ĝi estis ŝerca ido de uta-ĉeno, sed post la apero de MACUO-Baŝoo (1644-1693) ĝi fariĝis memstara literaturo, duone popola, duone parnasa. Tiu ĉi mirinde mallonga poemo ja estas la plej japanisma literaturo, kiun eksterlandano ne povas bone kompreni:

"Aŭtuna vespero...

Sur branĉon senfolian

jen korvo eksidas,"

(fama hajko de Baŝoo)

Baŝoo abomenis la bruan kaj karnan vivon de urbanoj kaj amis la kvietan naturon kaj solecon. Li okupas unu el la plej superaj sidejoj de la ĝisnuna literaturo. Hajko ne povis teni viglan vivon, tamen meze de la epoko aperis refreŝiga hajkisto JOSA-no-Buson, klerulo kaj fama pentristo, kaj poste Issa (1753 – 1827), kiu trasuferis malfeliĉon de suĉinfana aĝo ĝis la morto kaj kreis senornamajn, sed kortuŝajn hajkojn. Komika popola hajko ricevis la nomon "senrjuo" laŭ verkisto Senrjuu, kiu havis genion por satire trafi la homan koron.

C. Noveloj

OTOGIBOOKO (1666) de ASAI-Rjooi estas aro da fantomrakontoj adoptitaj el la ĉinaj. Aliaj verkoj de tiu tempo estis instruaj kaj klerigaj por la popolo.

IBARA-Saikaku (1642-1693) faris grandan salton en la novelarto. Li konsideris la vivon de novaj burĝoj, kiujn la firma feŭdismo ankoraŭ premis per severa politiko, sed kiuj jam tenis la ekonomian potencon en siaj manoj. Por kio povis elspezi la monon tiuj malkleraj homoj? Ja nur por karna deziro, por seksaferoj!

(daŭrigota)

Klub esperantistů, pošt. Příhr. 154, 657 54 Brno 2

Schůzky dle programu v úterý večer ve Spojklubu. Šilingrovo nám. 3/4, boční vchod z ulice Dominikánské.

Toto číslo připravili: Josef Vondroušek, Zdeněk Hršel, Miroslav Malovec, Karel Daněk, Milena Picková